
Reumatologie

Biologicals

Bij reumatische aandoeningen

Patiënteninformatie

Slingeland Ziekenhuis

Algemeen

Veel reumatische aandoeningen zijn tegenwoordig goed te behandelen met medicijnen. De medicijnen brengen de gewrichtsontstekingen tot rust en verminderen pijn en stijfheid. Naast ontstekingsremmende pijnstillers schrijft de reumatoloog vaak specifieke reumaremmers voor. Deze reumaremmers beperken de schade aan gewrichten. Dit is gunstig voor het verloop van de ziekte.

Medicijnen die het ziekteproces remmen:

- reumaremmers (of DMARD's = Disease Modifying Anti Rheumatic Drugs) zoals leflunomide, methotrexaat, hydroxychloroquine en sulfasalazine;
- bijnierschorschormonen zoals Prednis(ol)on;
- biologicals zoals etanercept, adalimumab, rituximab, abatacept, infliximab/inflectra, tocilizumab en golimumab.

In deze folder vindt u informatie over het gebruik van biologicals.

Afweersysteem

Het lichaam heeft een afweersysteem, dat alles wat niet 'lichaamseigen' is, opspoort en bestrijdt. Bij veel reumatische ziekten is dit systeem ontregeld. De normale afweer richt zich dan tegen het eigen lichaam. Bij dit proces geven afweercellen zogenaamde boodschapperstoffen af aan ontstekingscellen. Hierdoor ontstaat er een ongewenste reumatische ontstekingsreactie en krijgt u warme, gezwollen en pijnlijke gewrichten.

Biologicals

Biologicals worden in het laboratorium met speciale biologische technieken gemaakt. De biologicals remmen de reumatische ontstekingen en beperken daarmee ook de gewrichtschade. In combinatie met methotrexaat werken biologicals vaak beter. Slechts enkele medisch specialisten schrijven deze medicatie voor. Er zijn verschillende soorten biologicals waarvan de TNF-alpha blokkers de bekendste zijn.

Voorafgaand aan de behandeling

Voorafgaand aan de behandeling met biologicals, wordt u onderzocht op:

- hepatitis B en C: door middel van bloedonderzoek wordt onderzocht of u drager bent of een verborgen infectie heeft van dit virus;
- tuberculose: als u ooit een tuberculose-infectie heeft gehad, is het mogelijk dat deze bij het gebruik van een biological weer opvlamt. Omdat u een tuberculose-infectie niet altijd opmerkt, wordt u voordat u een biological gaat gebruiken, gecontroleerd op tuberculose. Dit gebeurt het maken van een röntgenfoto van uw longen, een aanvullend bloedonderzoek en soms een aanvullende tuberculinetest. Als u weet dat u vroeger tuberculose heeft gehad, vertelt u dat dan aan de specialist.

Voorzorgsmaatregelen en bijwerkingen

De onderstaande bijwerkingen komen regelmatig voor bij mensen die biologicals gebruiken.

Infectie

Als u een biological gebruikt kan uw weerstand verminderen. U heeft een licht verhoogde kans op het krijgen van infecties. Bij het gebruik van een biological moet u altijd extra alert zijn op wondjes, koorts en infecties. U mag geen biological gebruiken als u al ergens een infectie heeft, bijvoorbeeld een oor- of keelontsteking. Een dergelijke infectie moet eerst behandeld worden. Door de vragenlijst achterin deze folder te beantwoorden, kunt u iedere keer achterhalen of u op dat moment de biological wel of niet mag gebruiken.

Reactie van de huid

Soms treden er (meestal onschuldige) huidreacties op rond de injectieplaats, zoals jeuk, blauwe plekken, gevoeligheid, roodheid, zwelling of pijn. Dit kunt u mogelijk voorkomen door:

- de injectie op kamertemperatuur toe te dienen;
- de injectieplaats goed af te wisselen;
- de injectieplaats voor en na de injectie te koelen. U kunt hiervoor een ijsblokje gebruiken, gewikkeld in een tissue of doekje. Plaats een ijsblokje nooit direct op de huid.

Hoofdpijn

U kunt hoofdpijn krijgen als u een biological gebruikt.

Langetermijneffecten

Er lijkt een klein verhoogd risico op het krijgen van huidkanker. Houd daarom de huid goed in de gaten en overleg bij twijfel met de huisarts of uw reumatoloog. Voor alle andere vormen van kanker is er geen verhoogd risico.

Combinatie met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kunt u de biologicals in combinatie met bijna alle geneesmiddelen innemen. U mag geen verschillende biologicals tegelijk gebruiken. Vertel uw huisarts, tandarts, specialist en apotheek altijd welke geneesmiddelen u gebruikt.

Vaccinaties

Als u biologicals gebruikt, mag u niet worden gevaccineerd met levende vaccins. Informeer hiernaar voordat u een reis boekt. Een grieprik kunt u gewoon krijgen, omdat hiervoor geen levend vaccin wordt gebruikt.

Operaties

Als u een operatie moet ondergaan, dient u dit te bespreken met uw reumatoloog. Afhankelijk van de operatie kan het nodig zijn om de biological tijdelijk te stoppen.

Tandheelkundige behandelingen

Als u een tandheelkundige behandeling krijgt vanwege een infectie of als bij u een tand of kies wordt getrokken, dient u te overleggen met de reumatoloog/reumaconsulent. De reumatoloog kan u adviseren de behandeling met de biological te onderbreken. De tandarts kan u adviseren enkele dagen rond de ingreep antibiotica te gebruiken. Het vervangen of plaatsen van vullingen is geen reden om te stoppen.

Zwangerschap

Indien u, vrouw of man, een zwangerschap overweegt, bespreek dit dan op tijd met uw reumatoloog. Er zijn inmiddels zwangerschappen tijdens het gebruik van biologicals bekend, maar heel veel ervaring is er nog niet. Zeker niet met de nieuwere biologicals.

Stoppen of doorgaan met uw biological bij zwangerschapswens is een individuele keuze waarbij de reumatoloog u zo goed mogelijk probeert te informeren over de voor- en nadelen.

Borstvoeding

Biologicals komen in de moedermelk terecht. Overleg daarom met uw reumatoloog als u borstvoeding wilt gaan geven.

Reizen

U kunt een medicijnpaspoort krijgen bij de apotheek. Wanneer u gaat vliegen kunt u bij de reumaconsulent een buitenlandverklaring vragen. Hiermee kunt u bij de douane of luchthavencontrole aantonen welke medicijnen u bij zich heeft en waarom. Wij raden u aan om bij de keuze van de reisbestemming te letten op een eventueel verhoogd risico op infecties in dat land. Reizen naar landen met slechte hygiëne wordt afgeraden bij het gebruik van biologicals. Overleg eventueel met uw reumatoloog of met de GGD.

Vragenlijst

Neem voor elke injectie onderstaande vragenlijst door. Antwoordt u 'ja' op een van de vragen of heeft u twijfels of u de biological mag gebruiken, overleg dan met uw reumatoloog of reumaconsulent of u de biological wel of niet kunt injecteren.

1. Heeft u de afgelopen dagen koorts gehad?	Ja/Nee
2. Heeft u de afgelopen dagen keelpijn of oorpijn gehad?	Ja/Nee
3. Heeft u de afgelopen dagen diarree gehad?	Ja/Nee
4. Heeft u huidinfecties, zoals een steenpuist of een 'vies' wondje?	Ja/Nee
5. Heeft u benauwdheidsklachten of moet u vaak hoesten?	Ja/Nee
6. Heeft u pijn bij het plassen?	Ja/Nee
7. Bent u op dit moment erg verkouden?	Ja/Nee
8. Bent u op dit moment griepig?	Ja/Nee
9. Heeft u de afgelopen week antibiotica gebruikt?	Ja/Nee
10. Bent u de afgelopen dagen kortademig geweest?	Ja/Nee
11. Heeft u last van opgezwollen enkels?	Ja/Nee
12. Zijn er eventuele geplande operaties of moet er een tand/kies getrokken worden?	Ja/Nee
13. Bent u in het buitenland geweest of bent u van plan daar binnenkort naartoe te gaan?	Ja/Nee
14. Bent u zwanger of heeft u een zwangerschapswens?	Ja/Nee

Vragen

Heeft u vragen over biologicals, belt u dan naar de polikliniek Reumatologie. Wij zijn iedere werkdag bereikbaar van 08.30 tot 16.30 uur op telefoonnummer (0314) 32 94 20.

Slingeland Ziekenhuis
Kruisbergseweg 25

Postadres:
Postbus 169
7000 AD Doetinchem

Telefoon: (0314) 32 99 11
Internet: www.slingeland.nl